
XVI. szám, 2019. december

OMK HÍRLEVÉL

Tartalom

TARTALOM.....	1
KEDVES OLVASÓK!	2
AZ OMK KÉPZÉSEI.....	2
GYERMEKKORI SZEXUÁLIS BÁNTALMAZÁS LÁTÁSSÉRÜLT SZEMÉLYEKNÉL	4
HÍRSAROK	7
HOGYAN LEHET KAPCSOLATBA LÉPNI VELÜNK?	12

Kedves Olvasók!

Decemberi hírlevelünkben kedvcsinálóként először bemutatunk néhány, az OMK által akkreditált képzést. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a minősített képzéseink jórészt ingyenesen vagy nagyon kedvező áron vehetők igénybe.

A továbbiakban a fogyatékos személyek szexuális bántalmazásához kapcsolódó norvég kutatás kivonatával ismerkedhetnek meg. Az utóbbi évtizedekben a szakemberek felismerték a fogyatékos fiatalok szexuális nevelésének jelentőségét; nemzetközi kutatások eredményei alapján a szexuális bántalmazások kapcsán a fogyatékos gyermekek kiszolgáltatottabbak ép társaiknál. A hírlevelünkben bemutatott norvég országos kutatás átfogóan vizsgálja a látássérült személyek ez irányú tapasztalatait.

Végezetül a Hírsarok című összeállításunkban rövid ismertetőket olvashatnak szakmai hírekről, eseményekről, illetve látássérült embereket érintő témákról.

Továbbra is várjuk a hírlevelünkbe kedves olvasóink látássérült személyek rehabilitációjával, támogatásával foglalkozó szócikkeit, esettanulmányait és érdeklődésre számot tartó hírekről, eseményekről szóló felhívásait, beszámolóit.

Minden kedves olvasónknak meghitt, békés ünnepeket és boldog új esztendőt kívánunk!

a Szerkesztők

Az OMK képzései

Az OMK a *TÁMOP-5.4.7-12/1-2012-0001* kódszámú, *Perspektívák – Látássérült személyek elemi rehabilitációs szolgáltatásainak továbbfejlesztése* elnevezésű projektjén belül 2013-ban kezdte meg a képzési tevékenységét. 2015. november 1-től a projekt fenntartási időszakában is folytatódnak a fogyatékos személyeknek is szolgáltatást nyújtó szervezetek munkatársai számára indított, ingyenesen vagy kedvezményesen igénybe vehető, minősített képzések.

A képzések résztvevői díjmentesen vehetik igénybe az alábbi szolgáltatásokat:

- előzetesen megszerzett tudás felmérése,
- képzési szükségletek felmérése és képzési tanácsadás.

2014-től az OMK a 2013. évi LXXVII. felnőttképzési törvénynek megfelelően felnőttképzési tevékenység végzésére kapott engedélyt, nyilvántartásba vételi szám: E-000598/2014.

Az OMK 2019-ben szociális, illetve egészségügyi ágazatban dolgozók számára négy képzést szervezett és bonyolított le sikeresen.

Az OMK az alábbi minősített továbbképzéseit tette ingyenessé:

- *Segítségnyújtás látássérült személyek számára – 25 órás képzés*
Nyilvántartásba vételi szám: E-000598/2014/D003
A program engedélyszáma: S-05-018/2018, szakmai személyiségfejlesztő foglalkozás
Továbbképzési pontérték: 30 pont
Érvényes: 2021. december 31.
- *Egészségügyi dolgozók fogyatékoságügyi ismereteinek bővítése – 16 órás képzés*
Továbbképzés nyilvántartási száma: SZTK-A-38811/2018
Továbbképzési pontérték: 18 pont
Érvényes: 2018. augusztus 7-től számított 2 évig
- *Egészségügyi szakemberek felkészítése látássérült szülők csecsemőgondozására – 16 órás képzés*
Továbbképzés nyilvántartási száma: SZTK-A-20929/2019
Továbbképzési pontérték: 10 pont
Érvényes: 2019. április 30-tól számított 2 évig

Kedvezményes áron igénybe vehető minősített képzések:

- *Fogyatékos személyek krízishelyzetben történő támogatása – 30 órás képzés*
Nyilvántartásba vételi szám: E-000598/2014/D002
A program engedélyszáma: S-05-097/2016, szakmai személyiségfejlesztő foglalkozás
Továbbképzési pontérték: 30 pont
Érvényes: 2020. március 31.
Részvételi díj: 6000 Ft/fő
- *Fogyatékos személyek családtagjainak támogatása – 40 órás képzés*
Nyilvántartásba vételi szám: E-000598/2014/D001
A program engedélyszáma: T-05-111/2016, szakmai tanfolyam
Továbbképzési pontérték: 40 pont
Érvényes: 2020. március 31.
Részvételi díj: 10.000 Ft/fő

További képzéseink¹ megtalálhatók a <http://vakokintezete.hu/modszertan/kepzesek/> weboldalon. Amennyiben bármelyik felkeltette a figyelmét, kérjük, keresse az OMK képzési koordinátorát, Katona Esztert az alábbi elérhetőségeken:

- e-mailben az omk@vakokintezete.hu címen,
- telefonon a +36 20 379 4722 mobilszámon vagy a +36 1 872 95 79-es melléken.

---

¹Az egyes képzéseket akkor tudjuk elindítani, ha a jelentkezők száma a minősítési eljárás során feltüntetett, minimálisan meghirdetett létszámot eléri.

Gyermekkori szexuális bántalmazás látássérült személyeknél

Az utóbbi két évtizedben világszerte a szakmai érdeklődés középpontjába került a fogyatékos fiatalok szexuális nevelése. Ennek fontosságára hívják fel a figyelmet a nemzetközi kutatások aggasztó eredményei is, melyekből kiderült, hogy sokkal gyakoribb az ellenük gyermekkorban elkövetett szexuális bántalmazás, mint az ép populációban. A tanulmányok mindegyike egyetért abban, hogy a prevenció egyetlen módja, ha a gyermekeket és fiatalokat átfogóan felvilágosítják a szexualitásról.

Hazánkban több fogyatékosági csoport esetében már felismerték a téma rendkívüli jelentőségét, és a szakemberek kidolgozták, vagy jelenleg is dolgoznak azon, hogy a gyermekek és fiatalok a szükségleteikhez igazodva hozzájuthassanak a kellő információkhoz. A Látássérült Személyek Rehabilitációját Szolgáló Egyesületnek köszönhetően jövő évtől hozzáférhető lesz egy magyar nyelvű kézikönyv, ami végre itthon is előmozdíthatja a vak vagy gyengénlátó személyek hatékony és átfogó szexuális nevelését.

A továbbiakban Marit Hoem Kwam 2005-ös, a *Gyermekkori szexuális bántalmazás tapasztalatai felnőtt látássérült személyeknél Norvégiában: Prevalencia és Jellemzők*² című publikációjának kivonatát olvashatják, amely egy országos felmérést mutat be. Ennél a fogyatékosági csoportnál a 2001-ben végzett kutatást megelőzően senki nem vizsgálta meg ennyire átfogóan ezt a témát. Az eredeti cikk a *Journal of Visual Impairment & Blindness* folyóiratban jelent meg.

1. A felmérés céljai

Gyermekkori szexuális bántalmazásnak nevezzük azt, ha valaki szexuálisan visszaél egy gyermekkel, aki a fejlettségi szintjéből fakadóan képtelen arra, hogy megértse és/vagy visszautasítsa a szexuális kontaktust. Az elkövető jellemzően olyan áldozatot választ, akinek alacsony az önértékelése, kevés szoros baráti kapcsolata van, vagy valamilyen okból nehezített, hogy másoknak beszéljen a történetéről. Köztudott, hogy a fogyatékos gyermekekre gyakran jellemző a fentiek valamelyike. Éppen ezért világszerte számos felmérést végeztek, amelyek mindegyikéből az derült ki, hogy ők gyakrabban lesznek szexuális bántalmazás áldozatai, mint az ép társaik.

A norvég tanulmány célkitűzései:

- Felmérni a norvég látássérült személyekkel szemben elkövetett gyermekkori szexuális visszaélések prevalenciáját és összehasonlítani a kapott eredményeket az ép populációban előforduló abúzusok számával.
- Meghatározni az áldozatok és az elkövetők jellemzőit és a visszaélések természetét.
- Az eredmények összegzése segítsen körvonalazni a prevencióhoz szükséges jövőbeli lépéseket.

---

²Marit Hoem Kwam (2005): *Experiences of Childhood Sexual Abuse among Visually Impaired Adults in Norway: Prevalence and Characteristics*, Journal of Visual Impairment and Blindness, January 2005., Volume 99. Number 1. Forrás: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ683807.pdf>

2. A kutatás módszerei

Mintavétel

A Norvég Látássérültek Szövetségének nyilvántartásában névvel, elérhetőséggel együtt megtalálható az országban élő összes látássérült személy. A felmérés idején, 2001-ben ez 1600 fő, 18-65 év közötti személyt jelentett. Mivel a kutatáshoz a lehető legnagyobb merítésre volt szükség, a célcsoport tagjai viszont az ország egész területén elszórtan élnek, így az anyagi és praktikus szempontokat figyelembe véve a felmérést egy akadálymentesített kérdőívvel végezték.

A kérdőív

Egy korábban, az ép populáció körében elvégzett hasonló témájú felmérés kérdőívét adaptálták a speciális csoportra. Az eredeti kérdőívből kihúzták azokat a kérdéseket, amelyek a felmérés szempontjából nem relevánsak, ilyen volt például a későbbi droghasználat vagy a promiszkuitás felnőttkorban. Kikerültek a sorból azok a kérdések is, amelyek a kontaktussal nem járó szexuális bántalmazásra vonatkoztak (pl.: valaki megmutatja a nemi szervét vagy egy pornófilmet stb.). Ezeket olyan kérdésekkel helyettesítették, melyek az iskolában átélt élményekre fókuszáltak.

A 48 kérdésből 32 általános jellegű volt. Ezt 5 olyan kérdés követte, amit csak azoknak kellett megválaszolniuk, aki átéltek fizikai szexuális bántalmazást gyermekkorban, a többi 11 kérdés pedig igyekezett feltárni annak részleteit.

A téma érzékeny természete miatt a kérdőívek kiküldése előtti négy hónapban igyekeztek felkészíteni a kutatásban résztvevőket úgy, hogy különféle, a témába vágó cikket és szakmai anyagot juttattak el hozzájuk. Ezek általánosságban szóltak a gyermekkori szexuális abúzusról, és a fogyatékos személyek aspektusából, az ebben a témában végzett korábbi kutatások eredményeit, illetve az országos felmérés céljait mutatták be.

3. Eredmények

A válaszadási ráta és a minta

Összesen 1600 kérdőívet küldtek ki, melyek közül különféle okok miatt (pl. címzett elköltözött, elhunyt, nem látássérült személy stb.) 297-et ki kellett zárni a felmérésből, így 1303 személytől várták a válaszokat. Mindössze 502 fő küldte vissza kitöltve a kérdőívet, ami 38,5%-os válaszadási ráta. A vizsgálat kontrollcsoportját egy korábban 2500 nőn és 2500 férfin végzett hasonló témájú felmérés képezte. Ott a válaszadás mértéke 37% volt.

Mivel a kutatás a gyermekkori szexuális bántalmazásra vonatkozott, így külön csoportként kezelték annak a 169 főnek a válaszait, akik 18 éves koruk után váltak látássérültté. Később az ő kérdőíveiket megvizsgálva igyekeztek megállapítani, melyek a szexuális visszaélésekkel szembeni védelmező és kockázati tényezők.

A végső minta tehát 333 fő, veleszületetten látássérült, vagy 18 éves kor előtt látássérültté vált személy válaszaiból állt össze. Közülük 51,7% nő, 48,3% pedig férfi válaszadó volt.

A látássérülés kialakulásának ideje szerinti eloszlás:

- 0-3 éves kor között: 249 fő
- 4-8 éves kor között: 28 fő
- 9-17 éves kor között: 56 fő

Iskolai oktatás jellege szerinti eloszlás:

- helyi iskolában tanult: 85,1%
- szegregált intézményben tanult: 5,9%
- mindkét oktatási formában tanult: 9%

A szexuális abúzus prevalenciája

73 válaszadó (21,9%) volt gyermekkorában fizikai érintkezéssel járó szexuális bántalmazás áldozata.

A bántalmazás gyakorisága:

- egyszer fordult elő: 34,9%
- 2-5 alkalommal fordult elő: 21,5%
- 6 vagy annál több alkalommal fordult elő: 43,6%

A legtöbben 2-4 különféle ilyen eseményről számoltak be, a 73 fő összesen 195 esetet jelzett. Egy embert leszámítva mindannyian 16 évesek vagy annál fiatalabbak voltak az első bántalmazás idején. A látássérülés az abúzus idején már mindenkinél fennállt.

A szexuális bántalmazás súlyossága

A norvég jogi rendszer a bűncselekmény súlyossága alapján háromféle fizikai kontaktussal járó szexuális bántalmazási minőséget különböztet meg:

- Nemi szervek érintése nélküli erotikus kontaktus
- Nemi szerv érintésével járó erotikus kontaktus
- Közösülés

A látássérült érintettek pusztán 1%-a számolt be nemi szervek érintése nélküli abúzusról, miközben a látó populációban ez 6% (lányoknál) és 3% (fiúknál). A két csoport közötti különbség a bántalmazás súlyosságával nőtt. A látássérült válaszadók közel háromszor annyian számoltak be közösülést is magába foglaló szexuális bántalmazásról, mint a látó személyek.

A nemi szerv érintésével járó első abúzus idején a válaszadók átlagéletkora 7,4 év volt, a közösüléssel is járó első szexuális bántalmazás idején pedig 8,8 év volt.

Kétharmaduk senkinek nem beszélt a történekről. 8%-uk megpróbálta jelezni a problémát, de nem hittek nekik. A többi válaszadó pedig elmondta a történeteket a testvérének, szüleinek vagy egy barátjának. Azonban csupán három esetet jelentettek be a hatóságoknál.

Az elkövetők

Az elkövetők életkora 9-70 év között volt, 33 éves átlagéletkorral. A válaszadók 24%-át egnél több elkövető is bántalmazta.

Az elkövetők viszonya az áldozattal:

- Ismerős: 44%
- Rokon vagy családtag: 27%
- Iskolai barát vagy alkalmazott: 12%
- Nem ismerte korábban: 4%

A bántalmazók közül körülbelül tíz főből egy maga is látássérült volt.

4. Lehetséges védő és veszélyeztető tényezők

A felmérésből kiderült, hogy a látássérülés a gyermekkori szexuális abúzus rizikófaktora. Ezt megerősítette, mikor összehasonlították a 18 éves kor előtt és után látássérültté vált személyek válaszait. Az első csoportban 21,9% volt a gyermekkori szexuális bántalmazás előfordulása, míg a felnőttkorban szerzett látássérült személyeknél 14,8%. Ha figyelmen kívül hagyták a nemi szervek érintésével nem járó bántalmazást, és csak a két súlyosabb jellegű visszaélést vették figyelembe, akkor láthatóvá vált, hogy az abúzus előfordulása majdnem megduplázódik látássérült gyermekek esetében a látó (későbbi életkorban látását veszített) gyermekekhez képest (21% vs. 12%).

Az iskolai oktatás jellege és a szexuális bántalmazás prevalenciája között nem találtak összefüggést.

Korábbi kutatások kimutatták, hogy a baráti kapcsolatoknak védelmező hatása van a szexuális abúzussal szemben, azonban a vizsgálat ezt nem tudta sem alátámasztani, sem megcáfolni, mivel a bántalmazott és nem bántalmazott látássérült személyek ugyanolyan arányban számoltak be baráti kapcsolatokról.

5. Összefoglalás

A felmérésből is kiderült, hogy a többi fogyatékosági csoporthoz hasonlóan a látássérült gyermekek is sokkal gyakrabban lesznek szexuális bántalmazás áldozatai, mint a látó társaik. Ez akkor is így van, ha a felnőttkorban látássérültté vált vagy az ép populációhoz viszonyítják az adatokat. Az ép populációval összehasonlítva a látássérült gyermekek esetében nem csak gyakoribb, hanem súlyosabb is a bántalmazás természete.

A szerző a cikk végén hangsúlyozza, hogy az egyetlen módja a gyermekkori abúzus megelőzésének, ha a korai életkorban megkezdődik egy átfogó, adaptált szexuális nevelési program. Ennek során a gyermekek tanulhatnak a saját testükről, a természetes szexualitásról és arról, hogy szükség esetén kihez fordulhatnak segítségért. Felnőttként pedig a mi feladatunk és felelősségünk gondoskodni arról, hogy a ránk bízott gyermekek és fiatal felnőttek ne legyenek szexuális bántalmazás áldozatai.

*Duhonyi Adrienn
tíflopedagógus, rehabilitációs tanár*

Hírsarok

Szakmai találkozósorozat az együttgondolkodás jegyében

2018 novemberében indult el az együttműködés a Nemzeti Fogyatékoságügyi és Szociálpolitikai Központ Közhasznú Nonprofit Kft. (NFSZK) és a Vakok Állami Intézete között az LSER2018 (Az elemi rehabilitációs szolgáltatás biztosítása látássérült személyek számára) elnevezésű pályázati program kapcsán. A szakmai napokon különböző témakörök mentén, az adott téma szakértőinek az előadásait vitathatják meg az elemi rehabilitációs szolgáltatást nyújtó civil és állami fenntartású szervezetek munkatársai. A kérdések, dilemmák és tapasztalatok megosztása valódi szakmai párbeszédet és együttműködést alakít ki, mely a látássérült személyek magasabb színvonalon történő ellátását eredményezi.

Az együttműködés 2019-ben tovább folytatódott, és három szakmai nap megrendezésére került sor a VÁI-ban. A színvonalas előadások az alábbi témákat érintették:

2019. március 28.

- Tájékoztató a „Ország licenc a látássérült emberekért” programról
- Digitális látásjavító és felolvasó eszközök gyengénlátó emberek számára

2019. június 27.

- A MONTÁZS projekt bemutatása – A fogyatékosügy tanácsadók szerepe és feladatai, az AAK eszközkölcsönző bemutatása – *Simonics Benjámin*
- A felnőtt beszéd- és nyelvi fogyatékos személyeknek nyújtott térítésmentes logopédiai szolgáltatás bemutatása – *Kiss Szilvia*
- Az elemi rehabilitációs szakemberképzés részletes bemutatása – *Szilaj Zsolt*

2019. december 5.

- Adatvédelmi sarokpontok és megoldások az elemi rehabilitációs folyamat nyilvántartásához – *Mórocz Tibor*
- Tájékoztató-közeledés tanítása siketvak személyek számára című módszertani kiadvány bemutatása – *Varga Anna (SVOE)*
- Látássérült személyek szexuális nevelése – *Duhonyi Adrienn*

World report on vision³

Jelenleg 2,2 milliárdra becsülik az ép funkcionális látáshoz képest bármilyen károsodással élő személyek számát világszerte, közülük körülbelül 1 milliárdnak a látássérülése megelőzhető lett volna, illetve kezelhető lenne. A WHO jelentés szerint a világ sosem állt olyan méretű kihívás előtt, mint amit jelenleg a szemészeti ellátás hiányosságai jelentenek. A beszámolóból kiderül, hogy nagyon egyenlőtlenül oszlik el, hogy ki milyen mértékben fér hozzá a minőségi prevencióhoz, a szükséges kezelésekhez és a rehabilitációs szolgáltatásokhoz. Ennek elsődleges okai többek közt a világméretű szakemberhiány (szemészeti ellátásban és rehabilitációs szolgáltatásokban egyaránt), valamint az, hogy a szemészeti szolgáltatásokat nem megfelelően integrálják az egészségügyi rendszerekbe. A látás globális helyzetéről szóló jelentés célja, hogy válaszoljon ezekre a kihívásokra, és cselekvésre készítse a tagállamokat.

A beszámoló elkészítésében a világ minden tájáról részt vettek a szakemberek. Ezzel a 70. Egészségügyi Világszervezeti Közgyűlésen felmerült igényre kívántak válaszolni. A jelentés elsődleges célja, hogy globális adatokat szolgáltatson a különféle szemészeti állapotokról és a látássérülés előfordulási gyakoriságáról, illetve bemutassa a szemészeti ellátás fejlesztését célzó eljárásokat, és olyan cselekvési tervre tegyen ajánlást, amivel világszerte fejleszthető a szemészeti ellátás rendszere. A beszámoló arra fókuszál, hogy miként lehet megvalósítani a mindenki számára elérhető személyközpontú szemészeti ellátást, amelyben az egyéni szükségleteknek megfelelően élethosszig tartóan, folyamatosan részesülhet bárki.

A WHO beszámolója elsősorban az Egészségügyi Minisztériumokat, civil szervezeteket, kutatókat, szakembereket és döntéshozókat célozza meg. A látásról alkotott globális szemléletformáláson keresztül remélik, hogy a tagállamoknak sikerül csökkenteniük a szemészeti állapotokkal és látássérüléssel együtt járó terheket, illetve megvalósulhatnak a WHO által megfogalmazott, úgynevezett fenntartható fejlődési célok, köztük az általános egészségbiztosítás is.

³<https://www.who.int/publications-detail/world-report-on-vision>

Hogyan gondolkodnak a vak emberek színekről, ha még sosem látták azokat?⁴

A Harvard Egyetem agyi képalkotást vizsgáló tanulmányában 14 látó és 12 születésétől kezdve vak ember vett részt. Az eredmények szerint, míg a látó emberek agyában az érzékszervi és az elvont képek különböző agyi területekhez kapcsolódnak, addig a vak személyek esetében mindkét fogalom „elvont”, tehát azonos régióhoz kötődik az észlelése.

Vannak dolgok, melyek jelentése mindenki számára egyértelmű. Ilyen például az igazság fogalma, amely nem rendelkezik hozzá kapcsolódó érzékszervi tulajdonságokkal. Azért tudjuk, hogy mit jelent, mert a nyelv elsajátításakor megértettük a fogalmat a hozzá kapcsolódó kifejezések segítségével. De mi a helyzet a színekkel? Hogyan írnánk le például a pirosat valakinek, aki soha nem látott még csak hasonlót se? A [Research Digest](#) járta körbe a kérdést.

Más agyi területek lépnek működésbe

„Amikor kommunikálunk valakivel, akiről nem tudjuk, hogy vak, természetesen eszünkbe sem jut azon töprengeni, ő vajon másképp értelmezi-e a színeket” – magyarázza Alfonso Caramazza, a tanulmány szerzője, és hozzáteszi: „A vak emberek is tudják, mit jelentenek a színek, pont úgy, ahogy a látók ismerik az elvont fogalmak jelentését”.

A kutatók funkcionális MRI használatával vizsgálták a résztvevők agyi aktivitását a különböző fogalmak hallatán. Ilyen volt például a csésze szó, amely jelentése mindkét csoport számára egyértelmű, hiszen annak ellenére, hogy a születésüktől fogva vak személyek sosem láttak ilyesmit, ők is éppúgy használják ezt a tárgyat, mint a látók. A kísérlet érdekességét a színek alkották, hiszen a piros vagy a szivárvány hallatán a látó emberekben egyértelmű kép rajzolódik ki a fogalom kapcsán, hiszen többször látták már a jelenséget, a vak személyek esetében viszont ezúttal is az elvont agyi területek aktiválódtak.

Az eredmények arra engednek következtetni, hogy a bal oldali temporális lebeny az az agyi terület, amely felelős a konkrét fogalmak feldolgozásáért, míg az elvont fogalmak a dorzolaterális prefrontális kéregt aktiválják. A látó emberek esetében a színek érzékelése a temporális lebeny, vak személyek esetében pedig a dorzolaterális prefrontális kéreg aktiválódott; ez tehát egy kiemelten fontos része az agyunknak, ha egy nyelv megismeréséről, elsajátításáról van szó.

Annak ellenére, hogy a vak emberek nem rendelkeznek érzékszervi tapasztalatokkal a színek tekintetében, mégis gazdag és pontos elképzelésük van azok kinézetéről. Caramazza szerint olyan tulajdonságokkal is teljes mértékben tisztában vannak, mint pl. a narancssárga jobban hasonlít a sárgához és a pirosához, mint a zöldhöz vagy a kékhez.

Távolségi segítségnyújtás látássérült emberek számára – Távszem⁵

Elindult 2019. július 16-án a vak és gyengénlátó emberek önálló életviteléhez segítséget nyújtó Távszem szolgáltatás nyilvános tesztidőszaka. A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége (MVGYOSZ) a látássérült embereket segítő infokommunikációs alapú távszolgáltatás kialakításához 470 millió forint uniós és magyar költségvetési támogatást nyert el az Emberi Erőforrás Operatív Programból.

---

⁴How Do Blind People Who've Never Seen Colour, Think About Colour? The British Psychological Society. Forrás: <https://divany.hu/eletem/2019/04/15/vakok-szinerzekeles/>

⁵<https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20190716/okostelefonos-segitseget-kapnak-a-vakok-es-gyengenlatok-eu-penzbol-331227>

A Távszem projekt célja, hogy a vak és gyengénlátó emberek akadálymentesen használható mobil eszközök segítségével az ország minden pontján azonos eséllyel jussanak magas színvonalú internet alapú segítő szolgáltatáshoz. A szolgáltatás iOS és Android rendszerű okos telefonokról egyaránt folyamatosan elérhető lesz az év minden napján, a nap 24 órájában. Az applikáció kialakítása megfelel az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek.

A Távszem alkalmazás belső tesztelése június 17-én megkezdődött. A munkában közel 80 látássérült tesztelő vesz részt, akik a rendszer működésével és az operátorok munkájával kapcsolatos visszajelzésekkel egyaránt segítik a Távszem szolgáltatás optimalizálását. A július 16-án elinduló nyilvános tesztidőszak során a felhasználók folyamatosan értékelik majd a szolgáltatás minőségét, ezen felül pedig megoszthatják tapasztalataikat és fejlesztési ötleteiket a projekt megvalósítóival.

A Távszem szolgáltatást 13 fő operátor biztosítja, akik egy 24 + 280 óras komplex képzésen vettek részt. A képzés a vak embereknek történő segítségnyújtáshoz szükséges készségek fejlesztésén túl felkészítést adott az operátoroknak a szolgáltatás biztosításához szükséges informatikai, kommunikációs és jogi területeken is.

A Távszem szolgáltatást az MVGYOSZ székházában kialakított, korszerű informatikai eszközökkel felszerelt és a műszakos munkavégzés pihenőidejére is kényelmet biztosító központban nyújtják az operátorok.

Az MVGYOSZ tagegyesületeinek közreműködésével országszerte 800 látássérült személy kap a Távszem használatára alkalmas iPhone készüléket, melyek több mint fele már kiosztásra került. Az MVGYOSZ tagegyesületeinél 21 fő Távszem mentor segíti az okos telefonok használatának betanítását. A zömében látássérült mentorok kiképzése szintén a projekt keretében történt meg 24 + 48 órában.

A projekt megvalósításával a szövetség 45 új munkahelyet teremtett, elsősorban megváltozott munkaképességű személyek részére.

További információ: www.tavszem.hu

Ismét pályázhatnak a fogyatékos gyermeket nevelő családok is az Erzsébet program keretén belül a szociális üdülési támogatásra⁶

A nagycsaládok és a fogyatékos gyermeket nevelő családok számára 2019. szeptember 17-én nyílt meg a pályázási lehetőség, míg 2019. szeptember 30-tól pedig az időskorúak és a fogyatékos emberek adhatják majd be pályázatukat kedvezményes üdülésre az elektronikus felületen keresztül. **A pályázatok benyújtásának határideje 2019. november 15. illetve a pályázati keret kimerüléséig.**

A pályázatokat kizárólag az elektronikus pályázati felületen keresztül lehet benyújtani, mely a www.erzsebetprogram.hu honlapról érhető el. A pályázatok beadása előzetes regisztrációhoz kötött (előzetes regisztrációnak számít a korábbi pályázatok során létrehozott felhasználói fiók is, így visszatérő pályázók a korábbiakban létrehozott e-mail cím és jelszó páros használatával tudnak a felületen bejelentkezni, és a felmerült valamint szükséges változások frissítését követően pályázatot benyújtani). A pályázatok elbírálásának és a nyertesek értesítésének időpontja 2020. január 20. minden célcsoport esetében. A jogszabályváltozás miatt mind a visszatérő, mind az új pályázók számára kötelező a 2019. szeptember 17-től hatályos ún. „[Hozzájáruló nyilatkozat személyes](#)

⁶<http://www.meosz.hu/blog/ismet-palyazhatnak-a-fogyatekos-gyermeket-nevelo-csaladok-is-az-erzsebet-program-kereten-belul-a-szocialis-udulesi-tamogatásra/>

[adatok kezeléséhez](#)” nevű dokumentum kitöltése, aláírása és a pályázói felületre feltöltése! A dokumentum elérhető a www.erzsebetprogram.hu weboldaltól, illetve a közlemény mellékleteként csatolva.

További változás, hogy az Erzsébet-program személyes ügyfélszolgálatára bezárt. Az alábbi telefonszámon kérhető információ: + 36 (1) 88 44 111.

Bővebb információ az alábbi linkeken érhető el:

<http://www.erzsebetprogram.hu/fogyatekossaggal-elo-gyermeket-nevelo-csaladok-palyazhatnak-kedvezmenyes-udulesre-november-15-ig>

A pályázat benyújtásának menetét ismertető segédlet [itt](#), valamint a fogyatékos családdal élők számára szóló pályázati felhívás [itt](#) és a fogyatékos gyermeket nevelő családoknak szóló felhívás [itt](#) érhető el.

Párbeszéd szükséges a látássérült emberek integrációjához⁷

Nyílt társadalmi párbeszédre van szükség ahhoz, hogy a látássérült emberek minél eredményesebb és hasznosabb tagjai legyenek a társadalomnak – mondta a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének (MVGYOSZ) elnöke hétfőn Budapesten.

A Fehér bot nemzetközi napja alkalmából tartott rendezvényen Nagy Sándor elmondta, megoldást kell találni arra, hogy a közoktatásban mindenütt meglegyen a feltétele annak, hogy a látássérült gyerekek eredményesen végezhessek el alap- és középfokú tanulmányaikat.

Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár arról beszélt, hogy a kívánt integráció és együttélés mindkét oldal részéről nyitottságot, a felek közötti falak lebontását kívánja meg, melyben a kormánynak is feladata van. Az államtitkár fontosnak nevezte a fizikai és informatikai akadálymentesítési programokat, valamint jelezte: a jövő évi költségvetésben megvan a fedezete a látásrehabilitációs programoknak is.

A vakság gyógyításáért járt idén a Semmelweis Egyetem legrangosabb díja⁸

Dr. Roska Botond neurobiológust a Nobel-díj egyik várományosának tekintik, ami nem is csoda: a legrangosabb tudományos kitüntetés előszobájának tartott Louis Jeantet-díjat is elnyerte már, emellett Magyarországon idén megkapta a Magyar Szent István-rendet, most pedig a Semmelweis Egyetem legrangosabb díját, a Semmelweis Budapest Awardot is. A kutató a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikáján vehette át az elismerést.

Dr. Roska Botond munkatársaival az emberi látás visszaállításán dolgozik, kutatásaik eredményeként hamarosan gyógyíthatóvá válhatnak a vakság azon típusai, amelyeket a szem fényérzékelési képességének elvesztése okoz.

„Nagyon sokan összekeverik a vakságot a rosszul látással, mi a rosszul látó embereken nem tudunk segíteni, kifejezetten teljesen vak emberekre fejlesztettük ki a génterápiás oltásunkat” – mondta Roska a 24.hu-nak korábban adott interjújában. „Azt mondhatom, hogy a vakságok felét tudjuk kezelni ezzel a módszerrel, azokat, amiknél még megvan a retinát és az agyat összekötő látóideg. Ez nagyon fontos feltétel. A befecskendezett anyagok csak egy bizonyos típusú sejten tudják kifejteni a hatásukat, de ismerünk több olyan sejtet, amikkel tudjuk a vakságot kezelni. Az elsónél most folynak a humán

⁷<https://hirado.hu/belfold/kozelet/cikk/2019/10/14/parbeszedre-szukseges-a-latasserult-emberek-integraciojához>

⁸<https://24.hu/tudomany/2019/11/19/roska-botond-semmelweis-egyetem-budapest-award-vaksag-gyogyitasa/>

kísérletek, a másodikhoz becslésem szerint még 3-4 év kell, és a harmadikhoz is ezen felül 3-4 év. A mi intézetünkben, Bázelen, és máshol a világon is sokféle génterápiás és más módszert fejlesztenek, ezek gyakorlatilag mindenféle vakág kezelését lefedik.” A kutató az interjú alatt is felidézte, mennyire szembeszéll kellett indulnia a munkájában. „Az elején senki nem hitt benne. 14 évvel ezelött, amikor elkezdtem az egészét, senki nem gondolta, hogy ebből bármi is lesz.” – mondta.

A Semmelweis Budapest Awardot az egyetem szenátusa 2009-ben alapította, az olyan természettudományos területen dolgozó, világszerte elismert eredményeket elérő tudósok elismerésére, akiknek munkássága új utat mutat és az emberiség fejlődését szolgálja.

Séta vak szemmel a várban⁹

Speciális tárlatvezetéssel várta a Fehér bot napján, október 15-én látássérült vendégeit a Diósgyöri vár. A látó érdeklödöknek pedig érzékenyítő programot szerveztek, ahol bekötött szemmel járhatták be egy-egy társuk segítségével a vár termeit. A délelött az iskolásoké, a délután pedig a vak és gyengénlátó személyeké volt.

A vártörténet szobájában megérintették a palota makettjét, a fűszerek termében pedig az illatokon keresztül a gasztronómia világába nyertek betekintést. A fegyverek termében a fémműves műhelyben pajzsot, kardot, sisakot és lánclinget vehettek kézbe. A Lovagteremben pedig a különleges akusztikával ismerkedhettek meg.

Hogyan lehet kapcsolatba lépni velünk?

Vakok Állami Intézete, OMK
Cím: 1146 Budapest,
Hermina út 21.
Telefonszám: +36 1 872 9579
Mobilszám: +36 20 379-4722
E-mail: omk@vakokintezete.hu
Honlap: www.vakokintezete.hu

---

⁹ <https://boon.hu/kozelet/helyi-kozelet/seta-vak-szemmel-a-varban-3858984/>